

TOP TÉMA

ROZPOČET: Deficit štátneho rozpočtu ku koncu mája dosiahol 1,527 mld. eur. V samotnom máji sa tak zvýšil o takmer 540 mil. eur. Napriek tomu zostal naďalej pod úrovňou vlaňajška, keď v porovnaní s májom 2014 bol schodok štátneho rozpočtu nižší o 18,8 %. Celkové príjmy štátu pritom za prvých päť mesiacov tohto roka vzrástli o 13,6 % na 4,961 mld. eur, kým výdavky rástli o 3,9 % na 6,488 mld. eur. Vyplýva to z údajov zverejnených ministerstvom financií. Bilancii rozpočtu naďalej v tomto roku pomáha pokračujúci solídny dvojročný medziročný rast daňových príjmov. Oproti prvým piatim mesiacom vlaňajška boli totiž vyššie o 14,2 %, keď dosiahli 3,908 mld. eur. Pozitívny vývoj bol podľa rezortu financií zaznamenaný pri dani z príjmov právnických osôb vo výške 291,1 mil. eur, pri dani z pridanej hodnoty vo výške 200,2 mil. eur a pri spotrebných daniach vo výške 36,9 mil. eur. Medziročný pokles bol zaznamenaný pri zrážkovej dani o 11,5 mil. eur a pri dani z medzinárodného obchodu a transakcií o 1,2 mil. eur.

MAKROEKONOMIKA & POLITIKA

OBCHOD: Rekordný prebytok zahraničného obchodu by mohol ešte stúpnuť

NEZAMESTNANOSŤ: Vyše štyri roky je bez práce takmer 76,5 tis. osôb

DANE: SKOK! navrhne zvýšiť hranicu obratu pre nový režim platenia DPH

ZDRAVOTNÍCTVO: Chorôb z povolenia pribudlo, medziročne o 23,9 %

V4: Premiéri krajín V4 sa stretnú s francúzskym prezidentom Hollandom

VÝSKUM: Šestinu predčasných a násilných úmrtí spôsobil alkohol

HRANICE: Južná hranica sa posunie

ZDRAVOTNÍCTVO: Podozrenie z korupcie bude možné oznámiť aj nemocnici

SÚDY: Špecializovaný trestný súd bude mať nové vedenie

NR SR: Opoziční poslanci odmietajú sedieť medzi parlamentnými funkcionármi

MIGRÁCIA: V boji proti nelegálnej migrácii zlepšime spoluprácu s Ruskom

PODNIKY A FINANCIE

LETECTVO: Wizz Air otvorí základňu v Košiciach

ŽELEZNICE: RegioJet v budúcom roku pridá spoje z Českej republiky do Žiliny

BANKY: V apríli banky poskytli na bývanie takmer 592 mil. eur

STAVEBNÍCTVO: Protimonopolný úrad pokutoval tri stavebné firmy

POTRAVINÁRSTVO: Novofruct vlani v zisku 702,1 tis. eur

FOTO DŇA

PREZIDENT: Prezident Andrej Kiska (uprostred) počas návštevy Kliniky pediatrickej onkológie a hematológie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Banskej Bystrici pri príležitosti Medzinárodného dňa detí.

KURZOVÝ LÍSTOK

USD	americký dolár	1,0944	↓
JPY	japonský jen	135,79	↓
GBP	britská libra	0,71925	↑
CZK	česká koruna	27,440	↑

TOP EURO STOXX 50 rasty

Titul	Kurz	Zmena (%)
IBERDROLA	6,34	+1,34
VIVENDI	23,39	+1,08
BAYER	130,30	+0,89

TOP EURO STOXX 50 poklesy

Titul	Kurz	Zmena (%)
CARREFOUR	31,041	-1,99
BNP PARIBAS	54,91	-1,88
SAINT-GOBAIN	42,24	-1,41

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

PREMIÉR: Pracovná návšteva predsedu vlády Roberta Fica v Ruskej federácii

EKONOMIKA

OBCHOD: Rekordný prebytok zahraničného obchodu Slovenska by sa v tomto roku mohol ešte o niečo navýšiť. Konštatuje sa to vo vládnej analýze výsledkov a tendencií zahraničného obchodu Slovenska za rok 2014, ktorou by sa mal v stredu zaoberať kabinet. Vlni pritom dosiahol prebytok obchodnej bilancie krajiny 4,649 mld. eur, čo je najvyššia hodnota v slovenskej histórii. Pozitívny vývoj salda zahraničného obchodu naznačujú už dáta za posledný kvartál 2014 aj januárové údaje Štatistického úradu. „Zlepšenie výhľadu ekonomiky eurozóny by sa malo prejavíť v zrýchlení rastu zahraničného dopytu vplyvom vyššej exportnej výkonnosti a čiastočne vplyvom zlacnenia vývozov do krajín mimo eurozóny,“ uvádza sa v analýze. Slovenskému vývozu by mala nahrávať aj uvoľnená menová politika Európskej centrálnej banky, ktorá by mala výraznejšie podporiť ekonomickú výkonnosť našich obchodných partnerov z eurozóny a tak pozitívne ovplyvniť zahraničný dopyt z týchto ekonomík. Na druhej strane rast zahraničného dopytu by mala tlmieť spomaľujúca sa ekonomická výkonnosť rozvíjajúcich sa ekonomík, hlavne Číny a Ruska. Celkovo by sa však exportné trhy Slovenska mali postupne oživovať, na základe čoho možno očakávať rast vývozu v roku 2015 o 2,9 % a dovozu o 2,6 %.

NEZAMESTNANOSŤ: Úrady práce na Slovensku evidovali ku koncu apríla tohto roka takmer 76,5 tisíc osôb, ktoré boli bez práce viac ako štyri roky. V porovnaní s koncom apríla minulého roka ide o nárast takmer o 1,7 tisíc osôb. Počet nezamestnaných, ktorí sú evidovaní na úrade práce viac ako jeden rok, ku koncu apríla medziročne klesol o 16,6 tisíc na 196,1 tisíc osôb. Vyplýva to zo štatistik Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Počet dlhodobo nezamestnaných, ktorí sú v evidencii úradov práce viac ako štyri roky, oproti aprílu vlaňajška vzrástol v takmer všetkých krajinách na Slovensku. Najvýraznejší nárast zaznamenal Košický kraj, a to o 564 osôb na 17,8 tisíc ľudí.

DANE: Hranica obratu 75 tis. eur pre podnikateľov na možné využitie režimu úhrady dane z pridanej hodnoty (DPH) štátu až po zaplatení faktúry je podľa strany SKOK! smiešne nízka. A to napriek tomu, že do tejto skupiny spadá približne 125 tis. z celkového počtu 202 tis. platcov dane z pridanej hodnoty, píše sa v tlačovom vyhlásení strany SKOK!. Uvedená hranica bola stanovená vo vládou schválenom návrhu, diskutovať sa o ňom bude ešte v parlamente. Strana sa pri svojom tvrdení pritom opiera o legislatívu Európskej únie, podľa ktorej je možné tento limit stanoviť pre podnikateľov až s ročným obratom do 500 tis. eur. Hranicu je okrem toho možné zvýšiť až na 2 mil. eur, čo však predpokladá konzultáciu a povolenie európskeho poradného výboru pre daň z pridanej hodnoty. SKOK! preto navrhne v parlamente zvýšenie hranice obratu pre firmy, ktoré budú môcť tento režim úhrady dane využívať, na maximum podľa európskych smerníc, teda 500 tis. eur.

ZDRAVOTNÍCTVO: Kým po minulé roky chorôb z povolania postupne ubúdalo, vlni sa tento trend otočil a počet takýchto ochorení narástol, medziročne o 23,9 percenta. Národnému centru zdravotníckych informácií (NCZI) bolo v roku 2014 nahlásených celkovo 373 prípadov chorôb z povolania a profesionálnych otráv, čiže o 72 viac ako v predchádzajúcom roku. Na každých stotisíc pracujúcich osôb tak pripadlo takmer 16 ľudí, ktorým sa nevyhla choroba z povolania. Postihnutí boli prevažne muži, tvorili až 65 percent zo všetkých prípadov. Z hľadiska veku sa choroby najčastejšie vyskytli u pracujúcich ľudí vo veku od 50 do 59 rokov, táto skupina sa objavila v 49,1 % hlásení.

POLITIKA

V4: Predsedovia vlád krajín V4 sa stretnú s prezidentom Francúzska Francoisom Hollandom v Bratislave 19. júna. Vyplýva to z Návrhu na uskutočnenie rozšíreného summitu predsedov vlád krajín V4 s prezidentom Francúzskej republiky zverejnenom na portáli právnych predpisov. Návrh, ktorý predložilo ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí, je odoslaný na rokovanie vlády. Premiér Robert Fico pozval predsedu českej vlády Bohuslava Sobotku, predsedu vlády Maďarska Viktora Orbána, predsedníčku poľskej vlády Evu Kopaczovú a francúzskeho prezidenta Francoisa Hollanda na oficiálny summit krajín V4 na záver predsedníctva Slovenska vo V4. S francúzskym prezidentom by podľa návrhu mal bilaterálne rokovať aj prezident Andrej Kiska a tiež premiér Fico.

VÝSKUM: Šestinu predčasných a násilných úmrtí spôsobil alkohol. Vyplýva to z výsledkov skríningu výskumníkov Univerzity Komenského v Bratislave. Tím Ústavu súdneho lekárstva a medicínskych expertíz Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine (JLF UK) vyhodnotil 20-ročný súbor údajov zo 14 161 pitiev náhlých a predčasných úmrtí. Z nich v 2 317 prípadoch zistili ťažký stupeň opitosti, čiže nad dve promile alkoholu v krvi. O výsledkoch výskumu informovala vedúca oddelenia vzťahov s verejnosťou Univerzity Komenského Andrea Földváryová. Výsledky potvrdili výraznú zhodu medzi predčasnými a násilnými úmrtiami a pitím alkoholu. Samotnú otravu alkoholom zistili v štyroch percentách pitiev. „Druhú najpočetnejšiu skupinu násilných a predčasných úmrtí spôsobených alkoholom predstavovali obeť dopravných nehôd, a z nich najčastejšie chodci pod vplyvom alkoholu. Časté sú však aj pády, utopenia, podchladenia či zrazenie vlakom v opitosti,“ konkretizuje správa.

HRANICE: Ministerstvo vnútra chce pre riekou Ipel zameniť s Maďarskom časti územia s rozlohou asi 17 hektárov tak, aby hranica bola nepohyblivá. Maďarsko získa aj viaceré stavby, ktoré sú dnes na slovenskom území. Ministerstvo vnútra zmenu odôvodňuje tým, že pohyblivá hranica, ktorá kopíruje zmeny koryta rieky, spôsobovala právne ťahanice. „Vymieňať sa budú časti extravilánov katastrálnych území dotknutých obcí v bezprostrednej blízkosti rieky Ipel,“ spresnili z tlačového odboru ministerstva. Slovensko si naposledy menilo menšie časti území okolo hranice s Poľskom v roku 2005. Štát plánuje v budúcnosti aj úpravu hraníc s Rakúskom a Poľskom.

ZDRAVOTNÍCTVO: Prípady podozrenia z korupcie môžu občania nahlásiť nielen na ministerstvo zdravotníctva, ale od pondelka aj na protikorupčnú linku košickej Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) v Košiciach alebo na e-mailovú adresu korupcia@unlp.sk. Ako v pondelok na tlačovej besede v Košiciach informoval minister zdravotníctva Viliam Čislák, košická nemocnica je prvá, no elektronicky sa budú môcť nahlásiť podozrenia z korupcie v každej štátnej univerzitnej i fakultnej nemocnici. Ide o opatrenia, ktoré sú súčasťou ozdravného plánu nemocníc. Čislák povedal, že antikorupčné linky začnú v najbližších dňoch fungovať aj v ďalších nemocniciach v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva. Rezort zdravotníctva ponúka možnosť zasielať podnety aj na e-mailovú adresu office@health.gov.sk alebo info@health.gov.sk. „Na ministerstve zdravotníctva máme takúto linku už takmer päť rokov a na políciu sme postúpili deväť podnetov. Niekomu sa môže zdať, že je to nízky počet, ale som presvedčený, že každý jeden pacient, ktorý sa rozhodol podať podnet, posunul tému korupcie v zdravotníctve o výrazný krok vpred,“ povedal minister Čislák.

SÚDY: Špecializovaný trestný súd bude mať nového predsedu. Súčasnemu šefovi Oldřichovi Kozlíkovi sa 11. júna končí funkčné obdobie. Na ministerstve spravodlivosti bude v utorok výberové konanie. O post šéfa sa uchádza sudca Michal Truban, ktorý už raz súdu šéfo-

val. Kozlík na post predsedu nekandiduje, zostáva na súde pracovať ako sudca, potvrdila hovorkyňa súdu Katarína Kudjáková. Funkčné obdobie predsedu špecializovaného trestného súdu je päť rokov.

NR SR: Predseda KDH a podpredseda parlamentu Ján Figel', ale aj ďalší zástupcovia opozície odmietajú sedieť vo funkcionárskej časti rokovacej sály NR SR. Ako povedal Figel', arogancia Smeru pri jeho absurdnom odvolávaní vyvolala nesúhlas veľkej časti verejnosti, ale aj odpor opozície. Bol to podľa neho zúfalý pokus zakryť zlyhanie vládnej moci pri kauze Váhostav. „Aj keď Robert Fico nakoniec stiahol svoj návrh, za vedrá špiny a osočovania sa neospravedlnil, ani nezmenil svoje mocenské správanie. Potvrdil to aj vývoj pri voľbe predsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR. Figel' sedáva počas rokovanií medzi poslancami KDH. „Som pozitívne prekvapený postojmi ostatných zvolených kolegov z opozície, počnúc Erikou Jurinovou. Nikto z nich sa po vládno-parlamentnom divadle a podvode pri Váhostave už nevrátil na svoje miesta. My sme to nenavrhovali, ani neorganizovali. Bola to spontánna reakcia, ktorá znamená naše odmietanie arogancie moci, obhajobu férovosti a princípov,“ zdôraznil Figel'.

MIGRÁCIA: V rámci boja proti nelegálnej migrácii chce ministerstvo vnútra zintenzívniť spoluprácu s Ruskou federáciou. Ako sa uvádza v dokumente Návrh na uzatvorenie Dohody medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Federálnou migračnou službou Ruskej federácie o spolupráci v boji proti nelegálnej migrácii, tá predstavuje závažnú hrozbu pre národnú bezpečnosť, ekonomickú stabilitu a vedie k zhoršeniu bezpečnostnej situácie na územiach oboch štátov. Cieľom dohody má byť prehĺbenie vzťahov medzi zmluvnými štátmi cestou partnerskej spolupráce v oblasti migrácie s cieľmi ďalšieho rozvoja spolupráce. Materiál sa momentálne nachádza v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

PODNIKY A FINANCIE

LETECTVO: Spoločnosť Wizz Air otvára svoju základňu na letisku v Košiciach, ktorá umožní aj nové letecké spojenia z Košíc na letiská Miláno Bergamo a Doncaster Sheffield. Podľa Juraja Tótha z marketingu leteckých a neleteckých činností Letiska Košice Wizz Air ako najväčší nízkonákladový letecký prepravca v strednej a východnej Európe v Košiciach umiestňuje jeden Airbus A320 a bude prevádzkovať 14 letov týždenne, pričom v metropole východu zamestná vyše 30 ľudí.

ŽELEZNICE: Súkromný prepravca RegioJet od decembra 2016 pridá expresné spoje z Prahy do Žiliny. Trasy Ex1 a Ex2 budú premávať z Prahy cez Ostravu, resp. Vsetín. Ako v pondelok informoval manažér komunikácie RegioJetu Aleš Ondrůj, trasy by mali byť pokryté v plnom rozsahu, teda v dvojhodinovom takte. Vzhľadom na rozširovanie spojov a zavádzanie nových v ČR aj na Slovensku sa RegioJetu rozrastá aj vozový park. V uplynulých dňoch spoločnosť uzavrela zmluvu na nákup ďalších 70 vozňov, ktoré kompletne zrenovuje. Celkovo tak bude mať flotila RegioJetu takmer 200 vozňov. Okrem toho začne od júna postupne nasadzovať desať úplne nových vozňov. Zvýši sa aj počet lokomotív.

Český vlakový súkromný dopravca bude od zimy jazdiť na trase Praha - Košice aj cez Prešov. Krajské mesto po prvý raz v histórii získava priame vlakové spojenie s českým hlavným mestom. V akých časoch bude jazdiť, zatiaľ nevedno.

BANKY: Banky poskytli v apríli klientom úvery na bývanie za 591,8 mil. eur pri medziročnom raste o 30 %. Ako ďalej informovala spoločnosť Fincentrum, tohtoročný apríl bol v úveroch na bývanie opäť rekordný. Aj keď úroková sadzba na poskytnutých pôžičkách neklesla podľa vyjadrení firmy na nové minimum, objem prekonal všetky očakávania. Trh s úvermi na bývanie narastá v tomto roku podľa

Fincentra závažným tempom. Za prvé štyri mesiace záujemcovia dostali od bánk už vyše 1,9 mld. eur, čo je o takmer 26 percent viac ako vlni. „Predpokladáme, že v máji prvý raz v histórii padne aj hranica 600 miliónov eur,“ očakáva Peter Világi, senior analytik spoločnosti Fincentrum. Nový obchod ťahá podľa Fincentra hlavne refinancovanie starých úverov. Vidno to podľa Világiho na celkovom objeme pôžičiek poskytnutých na bývanie, ktorý v apríli vzrástol len o necelých 200 mil. eur na 17,5 mld. eur. Na dominancii refinancovania by sa podľa Fincentra nemalo nič zmeniť ani v najbližších mesiacoch.

Národná banka Slovenska v pondelok informovala, že objem úverov na bývanie v apríli medzimesačne stúpol o 196,2 mil. eur. Podľa údajov, celková suma úverov na nehnuteľnosti na Slovensku ku koncu apríla dosiahla 17,539 mld. eur. Väčšinu naďalej tvoria iné úvery na nehnuteľnosti v sume 10,667 mld. eur, ktoré oproti marcu stúpili o 136,7 mil. eur. Nasledovali hypotekárne úvery s medzimesačným nárastom o 44,7 mil. eur na 4,792 mld. eur. Úvery stavebného sporenia vzrástli o 14,8 mil. eur na 2,079 mld. eur.

STAVEBNÍCTVO: Protimonopolný úrad SR (PMÚ) udelil sankcie trom stavebným spoločnostiam, podľa jeho zistení obmedzili hospodársku súťaž. Pokutu im uložil v celkovej výške 257 tisíc eur. Rozhodnutie úradu nie je ešte právoplatné, firmy môžu podať rozklad. Podľa PMÚ podnikatelia v roku 2009 prostredníctvom výmeny citlivých informácií koordinovali svoj postup pri predkladaní cenových ponúk vo verejnej obchodnej súťaži. V nej išlo o dodávky tovarov a služieb za účelom rekonštrukcie rekreačného zariadenia v Žilinskom kraji v hodnote takmer 1,2 mil. eur. „Cieľom tejto koordinácie bolo, aby predmetnú zákazku získal vopred určený uchádzač a za dohodnutú cenu,“ uviedla Andrea Wilhelmová z PMÚ.

MAKROEKONOMICKÉ DÁTA

HDP	1Q/15	4Q/14	4Q/13
medziročne (%)	3,1	2,4	1,5
Štátny rozpočet	04/15	03/15	2014
Bilancia (mld. €)	-0,991	-0,952	-2,923
Nezamestnanosť	04/15	03/15	12/14
Disponibilná miera (%)	11,68	12,06	12,29
Inflácia	04/15	03/15	12/14
Základná - medziročne (%)	-0,1	-0,3	-0,1
Jadrová - medziročne (%)	0,2	-0,1	0,2
Čistá - medziročne (%)	0,3	0,3	0,4
Výrobné ceny	04/15	03/15	12/14
Priemysel - medziročne (%)	-2,9	-2,9	-3,5
Stavebníctvo - medziročne (%)	1,4	1,3	1,3
Zahraničný obchod	03/15	02/15	2014
Bilancia (mld. €)	0,579	0,512	4,649

POTRAVINÁRSTVO: Spoločnosti Novofruct SK sa podarilo v minulom roku zlepšiť hospodárenie, v porovnaní s predchádzajúcim obdobím dosiahla vyššie tržby i zisk. Kým rok 2013 končila v zisku 680,5 tis. eur, za vlaňajšok to bolo 702,1 tis. eur. Tržby spoločnosti za tovar,

výrobky a služby stúpili z 11,4 mil. eur na minuloročných 12,4 mil. eur. Vyplýva to z údajov Novofructu. „Sme spokojní s vývojom tržieb a hospodárskych výsledkov spoločnosti, rast sme dosiahli najmä rozvojom exportu ale aj miernym rastom obratu na domácom trhu,“ zhodnotil konateľ Novofruct SK Pavol Uhrin. Spoločnosť si ako jeden z cieľov stanovila zvyšovať podiel exportu na celkových tržbách za výrobky a tovar. Za posledné tri roky sa jej to podarilo zvýšiť z 35,8 percenta v roku 2012 na vlaňajších 39,4 percenta.

TRHY

DEVÍZY: Spoločná európska mena v pondelok oslabila. Grécko totiž nedokázalo dosiahnuť dohodu s veriteľmi do nedele, teda do termínu, ktorý si krajina sama stanovila. Pretrvávajú tak obavy, že Grécko

by mohlo zbankrotovať a možné je aj vystúpenie krajiny z eurozóny. Atény už mesiace rokujú s veriteľmi o podmienkach ďalšej pomoci. V piatok bude Grécko musieť uhradiť časť záväzkov, ktoré má voči Medzinárodnému menovému fondu (MMF). Okrem toho sa 30. júna skončí predĺžený úverový program pre Grécko. Analytici nemajú jednotný názor na to, do akej miery vplývajú problémové rokovania Grécka s veriteľmi na spoločnú európsku menu. Väčšina však súhlasí s tým, že s blížiacim sa termínom splátky záväzkov Grécka voči MMF je možnosť odchodu Grécka z eurozóny čoraz viac v mysliach investorov. Euro voči doláru kleslo o 0,7 % na 1,0926 USD/EUR. Voči jenu spoločná európska mena oslabila o 0,7 % na 135,46 JPY/EUR. Jen sa voči doláru výraznejšie nehýbal, dostal sa na 124,15 JPY/USD. Na stredoeurópskych devízových trhoch do 15:18 SELČ oslabila česká koruna o 0,11 % na 27,440 CZK/EUR a poľský zlotý o 0,44 % na 4,127 PLN/EUR. Maďarský forint posilnil o 0,04 % na 308,940 HUF/EUR.